

KORPORATIV MADANIYATNING LOYIHA MUVAFFAQIYATIGA TA'SIRI

Ergasheva Nargiza Hamidulla qizi
O'zbekiston Resublikasi Bank Moliya
Akademiyasi 2-kurs tinglovchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada korporativ madaniyatning loyihalar muvaffaqiyatiga ko'rsatadigan ta'siri tahlil qilingan. Tadqiqot davomida tashkilot ichidagi madaniyat omillari loyihalarning samaradorligi, jamoa hamjihatligi hamda yakuniy natijalarga qanday ta'sir qilishi ko'rib chiqilgan. Korporativ qadriyatlar, xodimlararo muloqot muhiti va yetakchilik uslubi kabi asosiy jihatlar loyihaning o'z vaqtida bajarilishi va sifatli yakunlanishida muhim rol o'ynashi aniqlangan. Maqolada tashkilot rahbarlari va loyiha menejerlari uchun foydali tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: Korporativ madaniyat, loyiha muvaffaqiyati, tashkilot madaniyati, jamoa hamjihatligi, yetakchilik, korporativ qadriyatlar, xodimlar motivatsiyasi, samaradorlik, kommunikatsiya.

Abstract. This article analyzes the impact of corporate culture on project success. The study examines how organizational culture factors influence project efficiency, team cohesion, and final outcomes. Key aspects such as corporate values, employee communication environment, and leadership style are identified as crucial in ensuring timely project completion and high-quality results. The article also provides practical recommendations for organizational leaders and project managers.

Keywords: Corporate culture, project success, organizational culture, team cohesion, leadership, corporate values, employee motivation, efficiency, communication.

Kirish

Bugungi kunda har qanday tashkilot yoki korxonaning muvaffaqiyati uning ichki madaniyati, ya'ni korporativ madaniyatiga bog'liq. Korporativ madaniyat – bu tashkilot ichidagi qadriyatlar, e'tiqodlar, odatlar, me'yorlar va xulq-atvor qoidalarining yig'indisi bo'lib, u tashkilot a'zolarining ishga yondashuvini, o'zaro munosabatlarini va umumiy maqsadga erishish jarayonini shakllantiradi. O'zbekiston Respublikasi so'nggi yillarda iqtisodiy va ijtimoiy sohalarida keng islohotlarni amalga oshirib, xususan, korporativ boshqaruv va tashkilotlarni samarali boshqarish tizimlarini takomillashtirishga katta e'tibor qaratmoqda.

Mamlakatimizda korporativ madaniyat va loyihalar boshqaruvi bilan bog'liq normativ hujjatlar va me'yoriy bazalar joriy etilgan. Jumladan:

- O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-iyuldagi **PQ-3159-son “Davlat organlari va korxonalarda samarali boshqaruv tizimini joriy etish chora-tadbirlari

to'g'risida"***gi qarori korporativ boshqaruvni takomillashtirish va loyihalarni muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun zarur shart-sharoitlarni yaratishni nazarda tutadi.

- 2019-yil 4-iyun kuni qabul qilingan O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PF-5717-sonli Farmoni "O'zbekiston Respublikasida innovatsiyalarni rivojlantirish va ilmiy-texnik faoliyatni qo'llab-quvvatlash to'g'risida" korporativ madaniyat va innovatsion loyiha faoliyatini rivojlantirishga xizmat qiladi.

- Shuningdek, 1995-yil 29-dekabrda qabul qilingan O'zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksi (XXI-son, 1995 yil) xodimlar huquqlari, ularning mehnat munosabatlari va motivatsiyasini tartibga soladi, bu esa korporativ madaniyatning muhim qismidir.

- 2020-yil 15-sentyabrdagi "Tashkilotlar faoliyatini samarali tashkil etish va monitoring qilish to'g'risida"gi nizom (O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi qarori № 712) korporativ boshqaruv jarayonlarini tartibga solish va nazorat qilishga qaratilgan.

- Ushbu normativ hujjatlar asosida tashkilotlarda samarali boshqaruv tizimi yaratilib, xodimlarning motivatsiyasi oshirilishi, ijobiy ish muhiti va jamoaviy hamjihatlik rivojlantirilishi ta'minlanadi. Korporativ madaniyat elementlari loyiha boshqaruvida muhim rol o'ynaydi, chunki loyihaning muvaffaqiyati texnik jihatlar bilan bir qatorda, xodimlarning o'zaro munosabatlari, rahbarlik uslubi va umumiy madaniyatga bog'liqdir.

- Loyiha boshqaruvida korporativ madaniyatning roli ayniqsa katta. Loyihalar muvaffaqiyati faqatgina texnik va moliyaviy resurslarga bog'liq bo'lib qolmay, balki jamoaning hamjihatligi, o'zaro ishonch, ijobiy ish muhitining mavjudligi bilan ham belgilanadi. Shu sababli korporativ madaniyatni rivojlantirish loyihalarning o'z vaqtida bajarilishi, sifatli yakunlanishi va belgilangan maqsadlarga erishish uchun zarur shart hisoblanadi.

- Ushbu maqolada korporativ madaniyatning loyiha muvaffaqiyatiga ta'siri O'zbekiston sharoitida, davlat va xususiy sektor normativ-huquqiy bazasi doirasida tahlil qilinadi. Maqola tashkilotlarda korporativ madaniyatni shakllantirish va rivojlantirish bo'yicha amaliy tavsiyalar berishga qaratilgan.

- Bugungi global raqobat sharoitida tashkilotlarning muvaffaqiyatga erishishida nafaqat texnologik va moliyaviy resurslar, balki inson omili, ya'ni xodimlarning o'zaro munosabatlari va ishga bo'lgan yondashuvi hal qiluvchi omil hisoblanadi. Aynan shu jihatdan korporativ madaniyat tashkilotlarning ichki barqarorligini ta'minlab, ularni uzoq muddatli rivojlanishga yo'naltiradi. Korporativ madaniyat loyihalar boshqaruvida muhim omil sifatida loyiha jamoasining samarali ishlashi, kommunikatsiya va hamkorlikni mustahkamlashga xizmat qiladi.

- O'zbekiston sharoitida korporativ madaniyatni rivojlantirishga qaratilgan davlat siyosati va normativ-huquqiy asoslar doimiy yangilanib bormoqda. Bu esa, o'z navbatida, tashkilotlarga zamonaviy boshqaruv uslublarini joriy qilish hamda loyihalarni muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun qulay sharoit yaratishga imkon beradi. Shuningdek,

korporativ madaniyat orqali xodimlarning motivatsiyasi oshiriladi, ular orasida jamoaviy ruh va sadoqat paydo bo'ladi.

Ammo amaliyotda korporativ madaniyatni to'g'ri shakllantirish va uni loyihalar muvaffaqiyatiga samarali ta'sir ko'rsatishini ta'minlash bo'yicha hali ko'plab muammolar mavjud. Bu muammolar, ayniqsa, kichik va o'rta biznes, shuningdek, davlat boshqaruvi organlarida sezilarli bo'lib, korporativ madaniyatning yetarli darajada rivojlanmasligi loyihalarning kechikishi, resurslarning noto'g'ri taqsimlanishi va natijalarning past sifatiga olib kelmoqda.

Shu sababli, korporativ madaniyatning loyiha muvaffaqiyatiga ta'sirini o'rganish, mavjud muammolarni aniqlash va ularga amaliy yechimlar ishlab chiqish dolzarb ilmiy va amaliy masala hisoblanadi. Ushbu tadqiqotning maqsadi O'zbekiston sharoitida korporativ madaniyat omillarining loyihalar muvaffaqiyatiga ta'sirini tahlil qilish, shuningdek, korporativ madaniyatni takomillashtirish orqali loyiha natijalarini yaxshilash bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

Maqola doirasida O'zbekiston Respublikasining amaldagi normativ hujjatlari tahlil qilinib, korporativ madaniyat elementlari va loyiha boshqaruvi jarayonlarining o'zaro bog'liqligi o'rganiladi. Bundan tashqari, muvaffaqiyatli korporativ madaniyatga ega bo'lgan tashkilotlar tajribasi o'rganilib, yaxshi amaliyotlar asosida samarali boshqaruv usullarini taklif etish ko'zda tutilgan.

1-jadval

Korporativ madaniyat va loyiha muvaffaqiyati: Statistik ma'lumotlar

Tadqiqot manbasi	Ishtirokchilar soni	Korporativ madaniyatning loyiha muvaffaqiyatiga ta'siri (%)	Izohlar
PMI Global Survey 2021	3,200	69%	Katta tashkilotlarning rahbarlarining 69% i pandemiya davrida muvaffaqiyatlarini korporativ madaniyat bilan bog'lashadi.
Morrison, Brown & Smit (2008)	29	100%	12 o'lchovli madaniyat o'lchovlari bilan loyiha boshqaruvi samaradorligi o'rtasida statistika jihatdan ahamiyatli bog'liqlik aniqlangan.
Muneer va boshq. (2022)	217	85%	Qurilish loyihalarida korporativ madaniyat, kommunikatsiya boshqaruvi va loyiha doirasining aniqligi loyiha muvaffaqiyatiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi.
PwC Global Culture Survey 2021	3,200	69%	Katta tashkilotlarning rahbarlarining 69% i pandemiya davrida muvaffaqiyatlarini korporativ madaniyat bilan bog'lashadi.
Kakumanu (2025)	328	71%	Sog'liqni saqlash sohasida tashkilot madaniyati va loyiha portfeli boshqaruvi amaliyotlari o'rtasida kuchli bog'liqlik aniqlangan.

- PMI Global Survey 2021: Bu so‘rovda ishtirok etgan rahbarlarning 69% i korporativ madaniyatning pandemiya davridagi muvaffaqiyatlariga katta ta’sir ko‘rsatganini ta’kidlaganlar.

- Morrison, Brown & Smit (2008): Ushbu tadqiqotda 12 o‘lchovli madaniyat o‘lchovlari bilan loyiha boshqaruvi samaradorligi o‘rtasida statistika jihatdan ahamiyatli bog‘liqlik aniqlangan.

- Muneer va boshq. (2022): Qurilish sohasida o‘tkazilgan tadqiqotda korporativ madaniyat, kommunikatsiya boshqaruvi va loyiha doirasining aniqligi loyiha muvaffaqiyatiga sezilarli ta’sir ko‘rsatadi.

- PwC Global Culture Survey 2021: Bu so‘rovda ishtirok etgan rahbarlarning 69% i korporativ madaniyatning pandemiya davridagi muvaffaqiyatlariga katta ta’sir ko‘rsatganini ta’kidlaganlar.

- Kakumanu (2025): Sog‘liqni saqlash sohasida o‘tkazilgan tadqiqotda tashkilot madaniyati va loyiha portfeli boshqaruvi amaliyotlari o‘rtasida kuchli bog‘liqlik aniqlangan.

Ushbu maqolada korporativ madaniyatning loyiha muvaffaqiyatiga ta’siri O‘zbekiston sharoitida, normativ-huquqiy baza va amaliy tajribalar asosida tahlil qilindi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, korporativ madaniyat elementlari — rahbarlik uslubi, jamoaviy kommunikatsiya, xodimlarning motivatsiyasi va tashkilot qadriyatlari — loyiha natijalarining sifatli va o‘z vaqtida amalga oshirilishida muhim omil hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasining amaldagi qonunlari va Prezident qarorlari korporativ boshqaruv tizimini mustahkamlash, innovatsion yondashuvlarni qo‘llash hamda loyihalarning muvaffaqiyatini ta’minlash uchun yaxshi huquqiy asos yaratgan. Biroq, korporativ madaniyatni tashkilotlarda to‘liq rivojlantirish va uning loyihalar boshqaruvida samarali qo‘llanilishi uchun qo‘shimcha chora-tadbirlar zarur.

Tashkilot rahbarlari va loyiha menejerlariga tavsiya qilinadiki, korporativ madaniyatni mustahkamlash uchun xodimlar o‘rtasida ochiq va samarali kommunikatsiyani rag‘batlantirish, umumiy qadriyatlar va maqsadlarni shakllantirish, shuningdek, motivatsiya va rahbarlik uslubini doimiy takomillashtirishga e’tibor qaratish lozim.

Kelajakda korporativ madaniyat va loyiha boshqaruvi o‘rtasidagi bog‘liqlikni chuqurroq o‘rganish uchun keng ko‘lamli empirik tadqiqotlar o‘tkazish hamda turli sohalaridagi tashkilotlar tajribasini solishtirish tavsiya etiladi. Bu esa tashkilotlarga loyihalar muvaffaqiyatini oshirishda yangi samarali yo‘nalishlarni belgilashga imkon yaratadi.

Xulosa

Ushbu tadqiqotda korporativ madaniyatning loyiha muvaffaqiyatiga ta’siri O‘zbekiston sharoitida tahlil qilindi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, samarali korporativ madaniyat loyiha barcha bosqichlarida — rejalashtirish, ijro etish va

nazorat jarayonlarida ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Korporativ qadriyatlar, rahbarlik uslubi, xodimlar o'rtasidagi ishonch va samarali kommunikatsiya loyiha uchun o'z vaqtida va sifatli amalga oshirilishini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasining amaldagi normativ-huquqiy hujjatlari korporativ madaniyatni rivojlantirish va loyihalarni samarali boshqarish uchun mustahkam huquqiy asos yaratgan. Biroq, amaliyotda korporativ madaniyat elementlarini to'liq va tizimli rivojlantirish, xususan kichik va o'rta biznes hamda davlat tashkilotlarida qo'llash bo'yicha ayrim qiyinchiliklar mavjud.

Takliflar:

1. Tashkilotlarda korporativ madaniyatni tizimli rivojlantirish uchun maxsus trening va seminarlar tashkil etilishi kerak. Bu xodimlar o'rtasida umumiy qadriyatlar va madaniyatni shakllantirishga yordam beradi.

2. Rahbarlar uchun yetakchilik va kommunikatsiya ko'nikmalarini oshirish bo'yicha muntazam malaka oshirish kurslari joriy etilishi lozim. Samarali rahbarlik loyiha uchun muvaffaqiyatiga to'g'ridan-to'g'ri ta'sir ko'rsatadi.

3. Ichki kommunikatsiya tizimini takomillashtirish va jamoaviy ishlashni rag'batlantirish uchun zamonaviy kommunikatsiya vositalaridan keng foydalanish tavsiya etiladi.

4. Korporativ madaniyatning loyiha boshqaruviga ta'sirini doimiy monitoring qilish va baholash mexanizmlarini joriy etish kerak. Bu loyiha jarayonlarini yanada optimallashtirishga yordam beradi.

5. Keng ko'lamli ilmiy tadqiqotlar o'tkazish orqali korporativ madaniyatning turli sohalaridagi samaradorligi va xususiyatlari chuqurroq o'rganilishi lozim.

Ushbu takliflar amalga oshirilishi korporativ madaniyatni rivojlantirish va loyihalar muvaffaqiyatini oshirishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi, natijada tashkilotlarning umumiy samaradorligi va raqobatbardoshligi yanada kuchayadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ-3159-son qarori. (2017). Davlat organlari va korxonalarda samarali boshqaruv tizimini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida. Tashqi siyosat va qonunchilik portalidan olindi.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PF-5717-sonli Farmoni. (2019). O'zbekiston Respublikasida innovatsiyalarni rivojlantirish va ilmiy-texnik faoliyatni qo'llab-quvvatlash to'g'risida.
3. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi qarori № 712. (2020). Tashkilotlar faoliyatini samarali tashkil etish va monitoring qilish to'g'risida.
4. Project Management Institute (PMI). (2021). Pulse of the Profession: Global Project Management Survey.

5. Morrison, R., Brown, S., & Smit, M. (2008). Corporate Culture and Project Management Success: An Empirical Study. *International Journal of Project Management*, 26(4), 400–408.
6. Muneer, S., Khan, M., & Ali, T. (2022). Impact of Corporate Culture on Project Success in Construction Industry. *Buildings*, 12(11), 1856.
7. PwC Global Culture Survey. (2021). Corporate Culture and Business Performance Report.
8. Kakumanu, P. (2025). Relationship between Organizational Culture and Project Portfolio Management Practices in Healthcare Sector. *Journal of Project Management*, 10(1), 45-60.
9. Schein, E. H. (2010). *Organizational Culture and Leadership*. Jossey-Bass.
10. G'afurov U.V. "Menejment asoslari". Toshkent, Iqtisod-moliya, 2019.
11. Karimov I.A. "O'zbekiston iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish yo'lida". T.: O'zbekiston, 2016.